

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Hedden, Jülius' 8dikán, 1823.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, Jún. 10d. Gyakori ágyúlövészek jelenték tegnap este a' Szeral' és Fegyvertár' bástyájiról a' Törökök böjti-hónapjának (Ramadan) végétét, 's ma reggel egész udvari pompával ment a' Nagyúr az Achmed Sultán mecsetjébe, 's végbe vitte az úgy nevezett Bairam-innep kezdetével együttjáró valóságos ceremóniákat.

Szoros rendszabások tétettek, nehogy a' beállott innepeken a' rend megzavarassék, 's az a' körülállás, mely szerint darab idő olta minden efféle rendelkezésnek kívánt fogantaja leve, teljes reménységet nyújt, hogy a' csendesség ez által is megtartathatik.

Az esztendőnek ezen szakaszában szoktak közönségessé tétetni a' Státus tiszttségére 's a' Basaságokra nézve hátrazott változások. Legnevezetesebb ekkoráig Scid Achmet Efendi, Kiaja-Beinek (Belső Miniszternek) letéteése, ki hivatalát nehéz körülállások között másfél esztendeig, nem minden megkülönböztetés nélkül folytató. Mi legyen tulajdonkép' oka csetének, mely a' mint látszik a' kegyelemből is kiejtő, még eddig nem tudhatni.

A' Kapudán Basa, folyó hónap első napjaiban Mytilene és Scio között volt hajós-seregével. A' Barbareski hajók, mellyek hozzá csatolák magokat, a' Tschesménél egybegyűjtetett 10,000 emberből álló ázsiai seregek' felvevésére rendeltettek. A' francia hajós-osztály

Kormányzója Rigny Úr 's több francia Tengeri-tisztek a' Smyrnai Státion, kiknek elég alkalmatosságok volt gondosan szemügyre venni a' török hajós-sereget, annak állapotjáról így ítélnék: A' Kapudán-Basa kormánya alatt van 15 Fregát, 15 erős Korvet, 's valami 20 Brigg, Golett 's más könnyű hajók; a' hajókon rend, tisztaság és fenyíték uralkodtak, mellyek különben nem igen szoktak meg lenni; a' Matrozoknak nevezetes része tapasztalt emberekből áll.

Az Acrei Abdullah Basa tökéletesen kegyelembe vétetett. A' Porta maga visszaadta neki újra a' Saidai Helytartóságot, 's Bedcrli-Hadschi-Mustaphát, ki azt ekkoráig viselte, Aleppói Basává nevezte. Ez a' megbékélés, nem csak a' Syria's a' szomszéd tartományok böldegységára, de magára az Igazgatás hasznára és ázsiai tartományainak bátorságára nézve is fontosnak tartathatik.

A' szerencsétlen Aleppo városát, mindegyre látogatják a' földindulás' csapásai, 's Május' 19d. különösen nagyon rájok ijesztettek a' lakosokra.

Néhány nappal ezelőtt, az itteni britanniai Factorság, azt a' miniszteri parancsolatot vevé Londonból, hogy az annak módja szerint kihidetett Blokadát (elkerítést), akár török, akár görög részről rendeltetett legyen az, teljességgel által nem szabad hágni. Az Insurgensek' barátjai, különös hajlandóságnak tartják ügyökre nézve ezen rendszabást. De tudva lévő dolog, hogy a' britannia Igazgatás a' Porta és az Insurgensek között ki-

ütött ellenségeskedés' kezdetével mindjárt kihirdete Neutralitását, 's ennek mindenkor következése volt a' kibírdetett elkerítéseknek költsönös megtartása, a' mint ezt, a' Spanyol Ország és feltámadott Coloniái között folyt háborúban, 's más-hasonló esetekben is tapasztalánk.

Spanyol Ország.

Jún. 24d. következő tábori tudósításokat közöl a' Moniteur:

Napi-jelentés.

Ballesteros magához vévén a' Valenciai, Molinai őrizet-seregeket 's néhány nevezetes osztályokat, próbát tett, hogy illy feles számú hadi erővel magát Valenciában megtarthassa. Alcorában 1500, vagy 2000 embere feküdt, ugyan ennyi számú sereg szállá-meg Teruel is, hova Gen. Molitor, ismét keresztül mentvén az Ebrón, a' 2d. Armada-testet megindult. Az Ordonneau Brigadája olly gyorsasággal haladt előre, hogy Jún. 6d. már ottan termelt; mellynek közelgetését látván az ellenség, ágyúit beszegte 's nagy hirtelenséggel hátravonult.

Gróf Molitor maga Jún. 8d. érkezett-meg Teruelbe, hol megtudta, hogy Ballesteros, egész Armadáját Murviedrónál vonta-egybe; Sagunt' ostromlását ugyancsak folytatja, mellynek őrizet-serege, az élelemnek szűkiben lévén olly ponton van, hogy magát csakhamar feladja. Annak reménysége, hogy az ellenséggel végre egybecsaphatnak, azt cselekvé, hogy seregeink kettőztetett lépésekkel nyomulának-előre, 's a' Loverdo osztálya Jún. 11d. Segorbéba megérkezett. Tudósítván Ballesteros ezen sebes menetelről, az ostromlással, melly körül már valami 1000 embert veszített, hirtelen felhagyott, 's hátrahagyván ágyúit 's egyéb hadi eszközöket, Valencia felé visszavonult.

Más nap, Jún. 12d. bément Gróf Molitor Murviedróba, megtekintette a' Sagunti fellegrát, 's megdicsérte a' Kormányzót és az őrizet sereget, hogy magokat olly vitézül védelmezik. Ez az őrizet valami 1000 emberre ment; kiknek jó formán ruhájok sem volt, 's fegyverek is csupa dárdából állott; 's alig volt 300-nak pushtája, úgy hogy háromszori megtámadtatásokat egymásután, nagy részint csupa kövel hajigálás által verték-viszsa.

Jún. 13d. reggeli 9 órakor bévezeté Gróf Molitor a' Loverdo osztályát Valenciába; a' Tiszti-hivatalok elébevitték a' város kapujának kölcsait, 's az egész népesség a' legnagyobb örömmel és háladattal fogadta a' Francziákat.

A' bémenetel 's a' fellegrátnak elfoglaltatása után, mellyben nagy számú ágyú és más hadi eszközök találtatták, Gen. Bonnemain az ellenség' űzésére rendeltetett. Egy csapat, melly a' tengerpart felé küldetett, 16 ágyút 's számos hadi szerket foglalt-el, mellyeknek hájókra rakására az ellenségnek nem vala ideje. Ballesteros' visszavonulása olly hirtelen esett, hogy még csak az Alcorában fekvő 1500 vagy 2000 emberét sem veheté magához; mellyek e' szerint elzártak tőle 's vég pusztulásokig üldözöttek.

A' 2d. Armada-test menetelének foganatjai: Saguntnak felszabadítatása az ostrom alól, Valenciának megszállása, 's a' nagyszámú ellenséges seregek siettetett hátravonulása. Gen. Molitor, minden mozdulataiban követi ezen sereget, míg nem egészen szélytoszlathatja.

Gróf Bordesoult Jún. 13d. Cordovában volt, hol, valamint Jaenben is, royalistai mozgás ütött-ki a' Francziák' bémenetele előtt; a' Bordesoult serege Jún. 21d. érkezik-meg Sevilába.

A' Gróf Bourmont Előljáró serege Jún. 15d. Los-Santosban volt, 's Jún.

22d. egyesül Sevillában a' Bordesoult seregével.

Campillo nevezetű pártos Vezér, minnekutána a' Deba vizén keresztül ment volna, Santanderbe vette magát, olly reménységgel, hogy Santonát az ostrom alól felszabadíthassa, 's oda élelmet szállíthasson. Gen. Huber utána eredett Campillónak, 's a' tenger partja' mentében Astariába üzte.

Jún. 12d. Don Ramon Chambo royalista Vezér elfoglala a' Tortosai fellegvárat, 's reményli hogy kevés napok múlva a' várost is hatalma alá hajthatja. Ez a' győzedelm nagy fontosságú, Cataloniával való egybeköttetésünkre nézve.

A' Madriti Fő Hadiszálláson Jún. 18d. Ő Kir. Hercegsége' parancsolatjából
Gróf Guillemint, Major-Generális.

Jún. 25d. következő telegraphusi jelentést közöl a' Moniteur Madritből Jún. 20dikáról:

„A' Major-Generális a' Hadi-Miniszter Ő Excjához.“

„A' 2d. Ármada - test Előljáró - serege, minnekutána a' Ballesteros seregének utólját Jún. 14d., Algemesinél szétoszlata, ugyan az nap ostrommal bévette a' Jucar vizén lévő Actrai hídat. Az ellenség elveszté ágyújit, 's számos holtakon és sebeseken kívül, néhány száz foglyokat is veszített.“

Továbbá ugyancsak a' közelebb említett Moniteur még ezen jelentést is közli, melyet Marschal Moncey küldött a' Hadi-Miniszternek:

Gerona, Jún. 19d. 1823.

Közelebbi két jelentéseimben tudósítám Excjácát azon ellenséges seregnek szélytoszlatasáról, mely az Osseja völgyén keresztül a' Cerdagnába jött alá.

Azon csapat, melyet Mina személyesen vezérelt, Jún. 14d. a' Nuriai he-

gyek' szorossain az Erri völgybe vette magát 's Livia felé fordult. Báró d' Eroles Ajaba ment.

Mina attól tartván, hogy a' Segre völgyén keresztül - vágattatnék hátrálása, Jún. 15d., Guelsbe 's onnan Viliellébe ment, a' hol megallapodott. Béerte ottan Báró d' Eroles. Alkalmos kemény ellentállása után csakugyan visszavonulásra kényszerítettett az ellenség, melyet nagy rendetlenségben vihetett végbe; 's a' kir. spanyol seregek két óráig szakadatlanul üzvé, valami 7, vagy 800 emberét leöldöstek. A' lakosok igen segítették a' dolognak szerencsés kimenetelét.

Részünkről csekély a' veszteség. Valami 30 emberünk esett-el és sebesített-meg.

Azt lehet hinni, hogy Mina 7, vagy 800 embert ha szedhetett-egybe Seo d' Urgel' falai alatt. Egész serege semmivé tétetett volna, ha az ötet Guels felé üző sereget, némelly környülállások nem gátolták volna. Báró d' Erolesnek olly parancsolatot adtam, hogy Seo d' Urgelnek ostromához tüstént hozzá lásson.

A' Hostalrichi őrizet-sereg négyszer rontott-ki Jún. 13d., 's mindannyiszor vitézül visszaverettetett a' 8d. spanyol Batalion által, mely ellen kicsapásait intézte.

Brigadéros Antonio Coll (Mosen-Anton), midőn az ellenséget szokott vitézséggel üzte volna, egy hubiczának elpatanása által megsebesítetteti. Sebe veszedelmes.

Moncey.

Napi-jelentés.

Gróf Bordesoult jelenti Ő kir. Hercegségének, hogy Jún. 16d. la Carlota-bau volt. Seregei új jelét adták ottan szokott készségeknél. A' Tartalék-batteria egy learatott mezőn állított-fel a' város előtt. A' szalma, langot kapott, de

bár jókora távolságban tüött is ki a' tűz, az erős szél azt annyira terjeszté, hogy csak hamar az egész Batteriát körülkeríték a' lángok. A' seregek mindenfelől tüstént védelemre sietének, 's Tiszt és közember, nem gondolván semmi veszedelemmel, a' puskaporos-ládákat félre takarították. Egy puskaporos-láda elpatant; de ezen környülállás sem csüggesztheté bátorságokat, mellynek köszönhetőni a' Batteriának megmentetését. Az ágyú, a' lángok közepéből „Éljen a' Király! Éljen az Angoulemi Herceg!” felkiáltások közben vonattattak bátorságosabb helyre. A' 3d. Gyalog-Gárda-Regement Kapitánya Montferret, ki ez alkalmatossággal, vitézsége által a' legnagyobb jelét adá maga feláldozásának, könnyű sebet kapott; nyolcz, különbféle seregelibeli katonák, a' puskaporos-láda' elpattanásakor hasonlóképen megsebesítették, de szerencsére nem veszedelmesen. De la Bajonniere, a' Lovas-Gárda-Pattantyússágnál lévő Hadnagy; nemkülönbén Fő-Hadnagy Lahitte, a' Princz Adjutánsa, hasonlóképen jelesen viselék magokat. A' Sabaudiai-Carignani Princz maga is személyesen hozzalátott a' puskaporos-ládák' hordásához.

Gróf Bordesoult most már egyenesen Cadixnak tart, annak megakadályozhatatása végett, hogy úlelem ne szállítassék a' városba, melly ez idő szerint a' nélkül van. Seregeink' közelgetése annyira rájok ijesztett a' Cortesekre, hogy Sevillából való elútasásokkal hirtelenkévén, a' Város' Cassájiban több milliókat folejtettek, 's a' templomokban is ottan hagyának sok ezüst készületeket. A' constitutiós seregekbelick nagyon kezdenek elpártolni: Sevillában több maradott közülök 400 Tisztnél. Mihelyt helyreállíthatja a' rendet ezen nagy városban Gróf Bourmont, tüstént Gen. Bordesoult után

indul. A' mint hallik a' Villa-Campa és Lopez-Bannos Generálisok' constitutiós seregei, mellyek Ronda felé vonúltak-vissza, tudokra esvén, millyen gyűlöletes módon szöktettetett-el a' Király Sevillából, odahagyák Vezéereiket 's elszéledtek.

Royalista Vezér Chambo, ki Jún. 12d. a' Tortosai várát elfoglalá, Jún. 15d. ezen erősség többi helyeinek is urává leve 's azokat Ő catholicus Felsőge' hatalma alá hajtotta. Énnél fogva Calalonniával 's Valenciával való közvetetlen egybeköttetésünk bátorságossá tétetett. Az egész Manchában egyesülnek a' parasztok a' franczia és spanyol seregekkel, 's feltartóztatják a' Ballesteros Armadájának szélytízilált osztályait, mellyek ezen tartománynak Valenciával határos részében mutogatják magokat.

A' Madriti Fő Hadiszálláson, Jún. 19d. 1823.

Ő kir. Hercegsége' parancsolatjából
Gróf Guillemint, Major-Generális.

A' Journal des Debats következő észreveteleit közli Jún. 25d. a' Sevillai tudvalévő történetekről:

„Minekelőtte még bizonyosan tudtuk volna, hogy Sir William A' Court nem akarja a' Corteseket Cadixba követni, már előre gyanítottuk. Nem lehetett neki afféle meghatalmaztatása, melly őtet egy Respublikánál meghitelezze; már pedig a' Cortesek' határozása szükségesképen Respublikára ment-ki. Ha a' dolognak aza' fordítását elfogadja az ember, hogy a' Cortesek nem állítottak Régenséget, hanem csupán a' királyi hatalmat függesztették-fel, azt nyilatkoztatván-ki hogy Sevillában a' Királynak el ment az esze, 's Cadixban juthat annak újra birtokába, ez még pártosabb systema, mint a' Regenség' állítása is; mert azon ocsmány költeményben, melly szerint a' Király lelki

betegségben szenved, 's míg az tart, tütorság alá rendeltetik, csak van még is valami consequentia; hanem a' királyi hatalom' felfüggesztésével, az egész Monarchia elenyézik. A' Monarchánál erősebb hatalom ugyan is, leteszi a' Királyt. 'S ennek következése nem egyéb Respublikánál."

„Az igaz hogy a' Cortesek nem igen tudták mit tegyenek a' Regenség kinevezésére nézve, minthogy a' Regens, avagy a' Királynak természet szerint való követője Don Carlos kir. Hercege, a' Király' testvére; ezen törvényes Corteseknek pedig szintűgy nem tetszik Carlos, valamint Ferdinánd."

„De bár mi különböző szempontokból tekintse is az ember. a' dolgot, látni való mindenkor, hogy a' Cortesek Conventet formáltak, mellyben, ha ugyan Regenséget nem neveztek, minden hatalom egyesül, vagy ha neveztek, úgy végrehájtó Directoriummá változik."

„Vallyon megadja e már ez a' Convent a' királyi hatalmat Ferdinándnak Cadixban? Millyen megalázó csúfolódás? 'S kivált mikor az egész világ előtt tudva van, hogy Ferdinánd megfosztatott szabadságától."

„Itten látjuk már azon úgy nevezett monarchiai Constitutiók' természetes következéseit, mellyeknek a' nép felsőség a' principiuma. Ha a' népnél a' felsőség, akkor a' Cortesek bírnak azon jussal hogy a' Királyt letehetik, hatalmát ismét visszaadhatják, meg újra letehetik, törvénybe idézhetik, 's vesztő-helyre vezethetik; hanem ellenben, mikor azon Nemzet, melly a' Corteseket kinevezte, őket többé nem szereti, a' mint most Spanyol Országban van a' dolog, akkor a' Nemzet is ítéletre vonhatja viszont a' Corteseket, 's hollók' eledelül vetheti őket. Ezek már így levén, nem kell tehát Királyságról beszélni, 's olly szint adni

a' dolognak mintha monarchiai systemát akarnának. Ez azon örvény, melly elnyél minden nép-felsőségen épített teoriákat. Francia Országának, melly ezen teoriák miatt olly keservesen szenvedett, fegyvert kelle fogni, hogy magát a' második Revolutiótól megmenthesse, 's a' történt dolgok eléggé megmutaták, mennyire gyengék és puhák a' köz nyugodalomnak ellenségei, mikor az ember bátran ellenek szegézi magát."

„A' Cortesek tehát halálos sebet kaptak. Anglia, melly Neutralitást tartott, híven követé őket egész a' Monarchiának eltöröltetéséig, de most már éppen azon helyezetben van, a' mellyben a' Francia Országi Királyság megbukásakor volt; 's nehéz dolog neki megismerni, egy hatalom nélkül való Conventet vagy egy birtok nélkül lévő Respublikát, mellyet a' spanyol Nemzet, a' tengertől 's a' mi Armadánktól és hajós-osztályainktól körülvéttett fővenytorlásra vetett."

„Ideje, hogy a' királyi familiának rablóji kiadják prédájokat, és hogy Európa' nyugodalma, egynéhány hitesszegt katonák 's egy csoport pártos Deputatusok, többé ne zavarják."

Jún. 27d. némelly tudósításokat közöl a' Journal des Debats a' Sevillai Universal nevezetű Ujságból azon utolsó gyűlésről, mellyet ottan a' Cortesek Jún. 15d. a' Király elhurezollatása előtt való napon tartottak. Meghatározatván azon gyűlésben a' Királynak Cadixba vitetése, Ő Felsőségéhez egy Deputatio küldetett, melly megtétvén hivatalos kötelességét, a' Deputatio' Praesese Valdes, következőző jelentést teve a' Cortesek előtt:

„A' Cortesi Deputatio elmenvén a' Királyhoz, elébe terjeszté Ő Felsőségének, hogy mivel az ellenség annyira közelget, hogy néhány napi kettőztetett menetellel lehetlenné teheti az elütazást, a' Cor-

tesek azt végezték, hogy Sevillát hónap-ide hagyják. Mellyre nézve tanácsos, hogy a' Király és a' Cortesek Cadix szigetébe menjenek. Kértük Ő Felségét, lenne olly jósággal mint Madritban volt, midőn azon Fő-városnak odahagyására magát elhatározá; megmondottuk hogy Sevilla többé nem bátorságos hely, 's mikor ezt a' Cortesek Ő Felsége' lakásául választák, az csupán azon okból történt, hogy az ellenséget beljebb csalogathassák, megdölvén hogy nem mindegy 80; avvagy 180 mértföldnyire jönni befelé. Az ellenség, melly a' Fő-városig nyomult előre, most már Sevillához közelget. Melyért is tanácsos, hogy Ő Felsége olly bátorságos helyre menjen, a' milyennel Cadix' falai szolgálnak."

Ő Felsége így felelt a' Küldöttségnek: „Lelkiesméretem, 's jobbágyaimnak hasznok nem engedik, hogy innen elmenjek. Mint magános személy nem vonogatnám magamat a' másuva meneteltől; de mint Király, azt lelkiismeretem nem engedi.“

„Erre mi azt mondtuk a' Királynak, hogy lelkiismerete meg nem sértethetik, mert ha mint ember hibázhat is, de mint constitutiós Király ment a' felelet' terhétől; úgy is csupán Minisztereinek 's a' Nemzet Képviseletojinek tanácsokat követi, kik a' Haza javáról felelni tartoznak.“

„Ő Felsége így felelt: „Kimondottam akaratomat.“

(Ezután történt a' Király helyébe a' constitutiós Regenségnek kineveztetése, mellyről már szóllottunk.)

Portugallia.

Egy hajó, melly Genuába Jún. 24d. estve érkezett, Lisbonából Jún. 6dikáig terjedő tudósításokat hozott. A' Hajókapitánynak Nicoló Doderónak tanubizonysága szerint, a' Constitutiónak eltörlötése után, azonnal helyre állították a' régi Uralkodás; a' Cortesi gyűlésnek

több tagjai, 's az új systemának nyilvánosságos barátai, egy ánglus Briggen eleveztek. A' fő templomban Te Deum tartott. A' Király egy Manifestumot 's különféle Decretumokat bocsátott közre, de a' mellyeket a' nevezett Hajóskapitány nem hozott el magával.

Spanyol Amerika.

Egy utazó, ki mostanában jött-vissza Paraguayból, némelly tudósításokat közöl ama Francia nevezetű Törvények Doctorának tüneményforma kormányáról, kiről tavaly gyakran tettünk említést. Tagadhatatlan dolog, hogy ez az ember egyedül okosságának köszönheti fel emeltetését, 's hogy ez az okosság egyedül abban határozódik, melly nélfogva Paraguayt, melly minden felől ollyan Státusoktól van körülvértve, mellyekben zürzavnr és rendetlenség uralkodik, annyira különszakasztva tudja tartani, hogy ez a' valóban boldog tartomány, ment minden afféle nyomorúságoktól, mellyek a' politiceai nyughatatlanságok' következesei szoktak lenni. (Mikor a' hely engedi, róla bővebben szóllunk.)

Nagy Britannia és Irlandia.

Jún. 18d. az Alsó-házat néhány szempillantásolig Sir Gerard Noënek azon próbatele mulattatá, melly szerint, meg akará mutatni Lady Olivia Cuberlandról, hogy a' megholt Cuberlandi Herczeg' törvényes leánya, következesképen öt királyi vérből származottnak nevezi. „Egyike vagyok, mond ez az Úr, a' Parlamentum legidősb tagjainak; de az Orator-ságban még csak kezdő; hanem ismerni kell személyes characteremet, én Refór-mátor vagyok, de Revolutiós ember nem vagyok. Olivia kir. Herczegasszony' törvényes jussairól teljesen meggyőződtem; 's ötet halálig védelmezem. Ha neki a' Parlamentum igazságot nem szolgáltat, vagy szolgáltatni nem akar, majd kere-

sek másutt. *Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.* — Közönséges kaczagást okozott ezen pompás cicalio. Hume Úr azt javallotta nevéttében, hogy vizsgáló Biztosság elébe útasíttassék a' dolog. Peel Úr pedig csak azt sajnállotta hogy a' furesa dologhoz egész komolysággal kéntelen szóllani. Tudva van, úgy mond, hogy Olivia Cuberland bolond, melyet a' Miniszter datumokkal bizonyítván, utoljára azt mondotta, hogy mivel Olivia, Stanislaus Augustus lengyel Királytól húzza-le származását, 's a' lengyer koronát kívánja a' lengyel Nemzethez intézett Manifestumában, e' szerint nagybritanniai királyi vérből nem veheté eredetét.

Az a' szokás, melly szerint az olly öngyilkosok, kik minden lélekbeli zavarodás nélkül követék-el tetteket, az útfélen ásattak-el 's testeik vasrúddal keresztül szúrattak, egy az Alsó-házban elfogadtatott Bill által eltöröltetett, 's helyette az határoztatott, hogy efféle szerencsétlenek, a' temetőbe takaríttassanak-el, hanem minden ceremónia nélkül.

B é c s.

Ő Cs. Kir. Felsege Mélt. Fái Fáy Barnabás Úrnak, a' Magyar Udvari Cancellaria' nyugodalomra lépett Udvari Tanácsosának, 's T. N. Szabolcs Vármegye' Fő Ispáni Helytartójának, hosszas hív szolgálatjaiban szerzett jeles érdemeire nézve kegyelmesen ajándékozott Sz. István Apostoli Király Rendének Kis-keresztjét, f. h. 3d. déli 12 óraker méltóztatott általadni 's ötöt a' nevezett jeles Rendnek Vitézévé tenni.

Július 7d. a' Státus-paprosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtimal Conv. P. 80 7/3; Ugyan az 2 1/2 pCtimal —; Sorvonásos Költőn 1820-ról C. P.; Ugyan az 1821-ől 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. Költőnről 100 fiért C. P. —

Bács Városi Bankó Obligatíók 2 1/2 pCtimal 36 7/3; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czhan. 1 Bank Actia 1925 3/5 for. C. P. — Cs. A. any 11 f. 45 xr.

Magyar Ország.

Józs ef. Ő Cs. Kir. Fő Herczegsége Országunk' Nádor-Ispánja, a' Fő Herczegnével, 's Fő Herczegi Gyermekével Júl. 2d. Szilácsra a' Zolyom Vármegyei feredőkbe indúlt, 's négy hétig szándékozik ottan mulatni.

Pozsony. Primás Ő Herczegsége következő renddel folytatá itten egyházi látogatásait: Jún. 27d. reggel 7 óraker a' Megváltó' Templomában halgatván és részszerint tartván az Isteni szolgálatot, onnan a' helynek megvizsgálása után, a' kir. Akadémiába és a' fő Gymnasiumba kocsizott, 's minden tanulóosztalyban, különös tisztelő beszéddel fogadtatván, az Ifjúságot kikérdezte, 's a' jelessebbeket kegyes ajándékára méltóztatatta. Ezután a' Kristus' tétéről neveztetett Kápolnába ment. — Más nap a' Könyörülő-Bárátok Templomát 's Ispátyait látogatá meg Ő Herczegsége; onnan a' Leány-nevelők' Intézetébe ment, melly Báró Hornberg Anna' kormánya alatt több esztendők óta szépen virágzik; 's ott a' nevendékeket a' Vallás-tudományból kikérdezvén, feleleteikkel teljesen megelégedett. — Jún. 29d. reggeli 8 óraker a' Társaságos Káptalannak és a' városnak Sz. Mártonról neveztetett Templomában jelent-meg Primás Ő Herczegsége, hol is Predikáziót halgatván, számos egyházi szolgálattal, minden jelenlévőknek épületekre, pompás nagy Misét tartott. Innen a' hajdani Primás és Kárdinális Pázmán Péter által építetett Jesuiták' Collegiumát tekintette-meg, mellyben ez idő szerint a' T. F. Benedictinus Atyák laknak; a' honnan az egyházi Seminariumot méltódatá látogatására, mellynek 12 Nevendékjei dereka-

san megkülönböztették magokat. — Jún. 30d. a' Szent Háromság' Templomát, a' városi Iskolákat, 's a' Herceg Grassalkovics nyári palotájabeli két Kápolnát vizsgálta-meg Primás Ó Herczegsége. — Júl. elsőjén a' T. T. Franciscanus Atyák' Templomát, és Klastromát, utóbb a' kir. Normális Iskolákat, 's a' Muzsika- és Rajzoló Intézeteket méltóztatott megtekinteni. — Júl. 2d. pedig az Ispotálybeli Templomot, a' Polgári-Ispotályt 's az ottani városi fiú Iskolákat rendre látogatván Ó Herczegsége, a' Sándor Császár nevet viselő Gyalog-Regement' Nevelő-Intézetébe ment, hol a' szorgalmatos Nevelőket gazdagon megajándékozta.

Zomboron. (Bács Vármegyében) Tek. Ásbóth János Úr, a' priv. Ferencz Canalisanak 's a' Bács Vármegyei árendában lévő kir. Cameralis Jöszágoknak Administrátora, több T. N. Vármegyék' Tábla-Bírája, a' Bács-Szeremi Aug. Valástételt követők Esperestségének fő Inspector, a' Göttingai, Morva-Silesiai 's több tudós Társaságoknak tagja (a' Keszthelyi Georgikonnak hajdani Directora) munkás életének 55dik esztendejében, hosszas hervasztó betegségben, Jún. 19d. megholt, Jún. 22d. eltemettetett, halotti beszédet tartván felette Tiszt. T. Scultéty Úr, N. Verbászi Evang. Predikátor.

L i t e r a t u r a.

A' régi és újabb Kalendariumokról, a' nap forgása, és hold járása szerént való esztendőkről, a' Húsvét és egyéb In-

nepokről, és a' hold változásai idejének is, időről időre a' 4100-dik esztendőig való kicatulálása, vagy megtudása módjáról készült rövid Jegyzések. Írta Karap Péter, a' Nemes Hajdú Kerületnek Tábla-Bírája. Debreczenben nyomtatattatott Tóth Ferencz által 1822. L. 100. 8adrét. (12 fél-fél árkusnyi táblákkal.)

A' regibb korban is nagy szorgalmat fordítottak arra a' Tudósok, hogy az időt helyesen oszthassák-fel. Julius Caesar, Sosigenes híres görög Csillagvizsgálót hozata Rómába, hogy ottan Marcus Fabius Tudóssal az idő-számlálást határoznámeg. Az ezen Tudósok által készített, de még híjjános Kalendáriummal éltek minden keresztényen felekezetek szinte 1582dikig, a' mikor azt, Verónai Doctor Lili' plánuma szerint, XIII Gergely Pápa, számos Tudósok által helyesebb rendbe szedetvén, végképen eltörölte. Az akkor megállapított Kalendáriummal élünk mind a' mai napig. De az utóbbi Századokban sok világosításokat adtak e' részben némely Tudósok, 's az égnek szorgalmatos vizsgálása által, a' csak keveseknek felfogható tárgyakat, köz érthetőekké tévék. Ezekről tanít már a' jelenvaló Munka, mellyben olly helyes, világos, 's bár a' Tudós Szerző rövid Jegyzéseknek nevezi, olly kimerítő magyarázatokat találhatni, hogy általok az Olvasó, minden előforduló dologban, teljesen kiélegítettik. — Belső becsén kívül, a' tiszta nyomtatás és jó papíros is, méltán ajánlják még ezen hasznos könyvecskét.

A' közelebbi Posta-napon is, mint mindenkor, megíránk Újságunkat, de bizonyos kedvetlen körülállás miatt, mellyről lehetetlen vala tennünk, útnak nem ereszheténk.